

MĒNESS
SARGĀTĀJAS

STÉPHANIE LAFRANQUE
VIC OH

GARDIENNES DE LA LUNE

VERS LA VOIE DU FÉMININ SAUVAGE

ZVAIGZNE ABC

STEFĀNIJA LAFRANKA
VIC OH

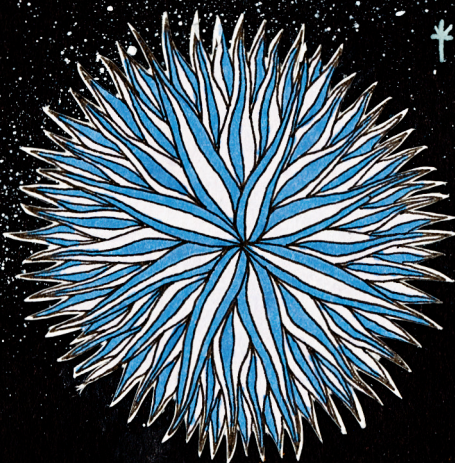
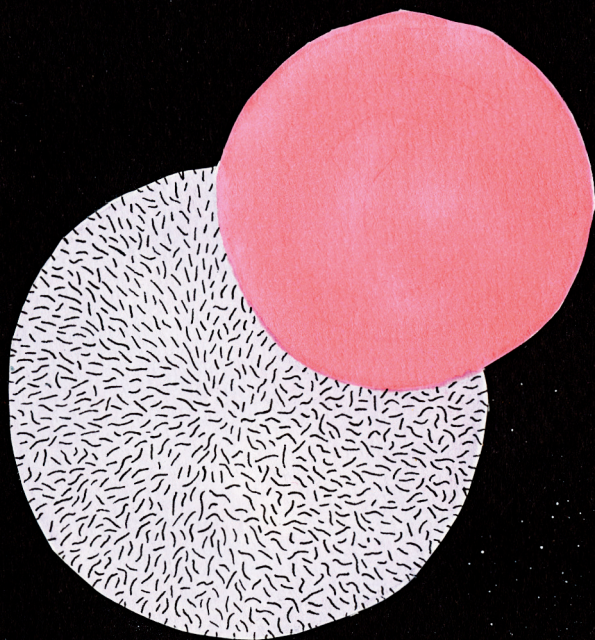
MĒNESS SARGĀTĀJAS

CEĻĀ UZ PIRMATNĒJO SIEVIETI

ZVAIGZNE ABC

SATURA RĀDĪTĀJS

REIZ BIJA MĒNESS.....	11
SIEVIETE - LUNĀRA BŪTNE	17
ATKLĀTAIS MĒNESS	25
SAVIENOTIES AR MĒNESI.....	31
ZODIAKA ZĪMJU NOSLĒPUMS	37
MELNĀ MĒNESS ATMIŅA	47
CEĻOJUMS AR MĒNESI	58
MARTS	66
APRĪLIS	76
MAIJS	86
JŪNIJS	96
JŪLIJS	108
AUGUSTS	118
SEPTEMBRIS	130
OKTOBRIS	140
NOVEMBRIS	150
DECEMBRIS	160
JANVĀRIS	170
FEBRUĀRIS.....	178
BIBLIOGRĀFIJA	187
LAI DOTOS TĀLĀK	189
PATEICĪBAS	190

PRIEKŠVārds

Bērnībā es biju pieklājīga un kautrīga meitene. Es nekritu gar zemi un neraudāju, bet visi mani jutekļi bija modri, es biju kā mazs dzīvnieciņš. Es jutu smaržas un smakas kilometriem tālu, dzirdēju visu, ar prieku atklāju sev jaunas garšas, pajāju ūdeni, puķes un augus – un sapņoju. Mana vecmāmiņa, ar kuru kopā pavadīju daudz laika, it kā garāmejojot man stāstīja par augiem un pagānu svētkiem. Tad kādu dienu viņa nodeva tālāk man savas spējas un sapņošanas mākslu. Mēness bija mūsu pavadonis. Es jutos pilnīga, manas sešas maņas bija nomodā. Bet laiks gāja, es izaugu un to aizmirsu. Es atsvabinājos no savas kažokādas un uzvilku drēbes. Pirms divpadsmit gadiem piedzima mans pirmais bērns – meita. Un tieši tad, pašā gaidīšanas dīglī, es no jauna un vēl spēcīgāk sadzirdēju un ieraudzīju neredzamo, sajutu visas smaržas, kas bija apkārt, ēdot sajutu katru šūnu ietrīsamies un, pieskaroties ķermeņiem, atklāju to enerģiju. Es atcerējos savu sākotnējo ādu. Un spēru pirmo soli, lai pie tās atgrieztos, – pārstāju lietot ķīmisko kontracepciju un savienojos ar savu dabisko ciklu. Un tad kādā naktī vecmāmiņa – ilgi pēc savas nāves – atnāca pie manis sapnī, lai nodotu ziņu, kas būtu atbilde Mēness saucienam. Es sapratu, ko viņa man dāvāja, – viņa atdeva atpakaļ manu kažokādu.

Savukārt šodien es esmu tā, kas aicina sievietes, kuras vēlas atgūt savu pirmatnējo dabu, sekot man šajā grāmatā. Mēness ir sens pavadonis, kas aizved mūs pie mums pašām. Tas, ka mūsu sabiedrība ir centusies nobēdzināt atmiņas par savienošanos ar Mēnesi, norāda uz bailēm par iedvesmojošo sievietes spēku. Kopš neatminamiem laikiem Mēness ritms vada mūsu soļus saskaņā ar četrām fāzēm un divām kustībām, kas ir universālas un kosmiskas, jo attiecas uz visu: dzimšanu, augšanu, dilšanu, miršanu, augošu un lejupejošu enerģiju.

Es ierosinu mums savienoties ar šo ciklu un saprast, ka tas mājō arī mūsos. Tas nozīmē dzīvot dabiskāku dzīvi, lai (atkal) kļūtu par tām, kas patiesībā esam. Izprast sevi labāk, vairāk ieklausīties sevī, lai atgūtu savu personisko spēku. Šīs senču zināšanas, kas saistītas ar dziļu ieklausīšanos sevī, paver mums ceļu uz pirmatnējo sievišķību.

Šajā haotiskajā pasaulē mūs uzrunā kaut kas spēcīgs. Sievietes vieta tiek noteikta no jauna, ir jāatrod līdzsvars attiecībās ar cilvēkiem un dabu. Cienīt savu būtību nozīmē cienīt savu Zemi, justies savā vietā Visuma centrā. Mēs kā seno tempļu priesterienes tagad kļūstam par Mēness sargātājām. Mācīsimies atklāt tā enerģijas, nolasīt tā fāzes, sajust tā iziešanu cauri zvaigznājiem, izmantot lunāros arhetipus, no jauna atklāt senču gudrības par burvju augiem un ieviest savā dzīvē rituālus. Divu galveno Mēness enerģētisko portālu laikā – Jaunā Mēnesī un Pilnmēnesī – mēs paļaujamies uz dabiskiem spēkiem, kas darbojas, lai mēs izdzīvotu savu cikliskumu. Līdzīgi okeāna plūdmaiņām mūsos ir iekšējās kustības. Lai tās atklātu, mums jāapzinās visu lietu nepastāvība un jāļauj sev justies piederīgām sistēmai, kas ir lielāka par mums pašām.

Apgūsim šīs zināšanas par sākotnējo sievieti, ieklausīsimies mūsu vēdera-zemes vibrācijās. Kļūsim par tādām, kādas vienmēr dziļi sevi esam bijušas: neatkarīgas, brīvas un radošas.

Es vēlos šeit citēt divas sievietes, kuras pavēra man šo ceļu. Pirmā ir psihoanalītiķe Klarisa Pinkola Estesa, kura savā grāmatā "Sievietes, kuras skrien ar vilkiem" definē vārdu "pirmatnējs" – "savās sākotnējās sajūtās dzīvo dabisku dzīvi" –, savienojot personisko un universālo. Viņa iedrošina mūs sekot savam instinktam, jo tas ir mūsu iekšējās un ārējās pasaules izpratnes ceļvedis. Otra ir amerikāņu ekofeministe, ragana Starhoka (*Starhawk*), kas mudina sievietes atjaunot savu būtību, intuīciju, ieklausīties savās iekšējās kustībās un saprast, kā tās izmantot ikdienā, lai no jauna iedarbinātu "iekšējo spēku". Lunārā sieviete ir pirmatnējā sieviete, kas rūpējas par savu iekšējo ekoloģiju tāpat kā par planētas ekoloģiju. Šajā sabiedrībā, kur viss notiek ātri un viss ir patērējams, es aicinu atgriezties pie gudrības un autentiskuma. Izvēlēsimies bagāto, noslēpumaino un cieņpilno ciklu dzīvi! Rūpēsimies par savām māsām un pasauli un atbrīvosimies no kundzības! Būsim neatkarīgas savā valstībā, savas labsajūtas un Mēness sargātājas!

REIZ BIJA MĒNESS...

Mēness savā cikliskajā būtībā attīstās naktīs. Mums, kas vienmēr esam klātesošas, bet nekad tādas pašas, šķiet, ka Mēness spēj saprast mūsu kā Visumā noklīdušu cilvēcisko būtņu stāvokli. Pateicoties viņa klusajai klātbūtnei, mēs nejūtamies tik vientuļas. Es aicinu katru no mums mēnešiem ilgi aust savu lunāro vēsturi, pilnībā piedzīvot vēlmi savienoties ar šo senču gudrību, jo Mēness vienmēr ir bijis mūsu sabiedrības pavadonis – ilgi pirms laika, kad rakstītais teksts atstāja savas pēdas. Katrā kultūrā instinktīvi ir radusies valoda, lai spētu sarunāties ar Mēnesi. Dziļās alās, senos tempļos vai pirmskristietības laikā biezos mežos – cilvēki nekad nav pārrāvuši ar to saikni. Šodien tas joprojām spīd virs mūsu galvām, bet Rietumu sabiedrība ir aizmirsusi, ka Mēness ir mūsu ceļvedis. Tādēļ skaidrā naktī tas mūs vēro un gaida, kad atsāksim ar to sarunāties.

○ PIRMATNĒJĀS SABIEDRĪBAS

Iztēlosimies sevi basām kājām, nakts dzīvnieku kliegzieni piepilda stindzinošo nakts klusumu, mēs paceļam acis pret debesīm, ir Pilnmēness, tas ir mūsu vienīgais gaismas avots, un mēs bijām gaidījušas šo brīdi... Iespējams, tieši šādi satikās pirmatnējās sievietes, iznākdamas no alām, lai apbrīnotu šo debess spīdekli. Viņas bija pirmās, kas izprata mūsu ciklu sinhronumu: Mēnesim tas ilgst 29 dienas un atsākas ar katru Jaunu Mēnesi, sieviešu menstruālais cikls ilgst vidēji no 28 līdz 30 dienām. Tādēļ Mēness kļuva par pirmo laika mērīšanas orientieri. Tā četras kustības atbilst visas dzīves posmiem, un precīzus attēlojumus par to var atrast uz akmens laikmeta keramikas traukiem. Eiropā kopš paleolīta laikmeta tika veidoti pirmie Mēness kalendāri – tie bija kauli, kuros bija iegriezti ierobi, kas atbilda Mēness fāzēm, Jauns Mēness bija atskaites punkts jauna cikla sākumam. Uz šiem artefaktiem bija norādītas arī menstruācijas un grūtniecības. Varbūt tas bija pirmais veids, kā tika saprasts, ka sieviete, tāpat kā Mēness, mirst un atdzimst katru mēnesi. Šajā laikā, aptuveni no 25 000. līdz 3000. gadam p.m.ē., tika piekopts Lielās Dievietes jeb Lielās Pirmmātes kults, tas bija izplatīts

visā Eiropā. Viņas attēlojumi bija dažādi: putnu dieviete, kas uzgleznota Pešmerlas alā Francijā ap 15 000. gadu p.m.ē.; zigzaga motīvi M vai V formā uz priekšmetiem, piemēram, vāzēm vai statuetēm, kuri simbolizēja auglību; ūdens, kas saistīts ar sievieti un Mēnesi. Dieviete redzama arī slavenos bareljefos, piemēram, Loselas Venera, kas izveidota kaļķakmens gabalā Dordoņā, vai arī skulptūrās, tādās kā Lespīgas Venera Augšgaronnā vai Villendorfas Venera Austrijā, vai arī Brasompī Venera Landā. Tajās visās iemiesotas dāsnas sievietes, sievietes čūskas, putnu dievietes un ietverti elementi, kas saistīti ar lunāro ciklu: sirpis, aplis, rags ar 13 mēnešu robiem, *yoni* zīmējums (sievietes dzimumorgāni). Šie dzīves simboli atspoguļoja arī auglību, maģiju un nāvi.

○ KOSMOGONIJAS

Pirmskristietības laikmetā Mēness kults bija sastopams lielākajā daļā kultūru (grieķu, romiešu, mezopotāmiešu u. c.). Spīdekļa atspoguļojums dievietes veidā bija izplatīts; radīšanas mīti to parāda ne tikai ar sievišķīgām, bet arī ar vīrišķīgām iezīmēm. Tas iemieso ļoti spēcīgu primāro radītāja spēku, kas radās pēc Saules un Visuma dzimšanas.

Rakstības parādīšanās laikā, ap 3000. gadu p.m.ē., kad patriarhāts aizstāja matriarhātu, par pielūgsmes zvaigzni kļuva Saule. Kaut gan bija notikušas šādas radikālas izmaiņas, Mēness saglabāja saikni ar sievietes iekšējo spēku un paturēja garīgo ietekmi. Senie inuītu, ēģiptiešu, šumeru, acteku vai ķeltu mīti atklāj šo Saules un Mēness pielūgsmi, bieži atspoguļojot tos kā pāri, dažreiz pat kā trijotni kopā ar Zemi. Bieži vien Mēnesi izbojā kāda kļūme, kas neļauj tam spīdēt tikpat bieži, cik Saulei. No kauna tas slēpjas un var parādīties tikai naktī. Interesanti ir tas, ka Mēnesim, debess ķermenim, kas saistīts ar sievieti un tās cikliem, kopš patriarhālās sabiedrības izveidošanās tiek piedēvēta kļūme un tas nes nožēlas nastu. Šumeru kosmogonijā, kura ir viena no vecākajām, Zemi un Debesis, kas sākotnēji bija viens veselums, atdalīja vējš, izveidojot divas plaknes. Debesis, kas ir augšā, raksturo vīrišķais, bet Zemi, kura atrodas lejā, – sievišķais. No vēja dieva Enlila dzima Mēness, vīriešu dievs, kuram tika dots vārds Sins vai Nanna un kurš radīja gaismu, dzemdējot Sauli un tad Veneru. Viņš bija viens no nozīmīgākajiem dieviem, jo bija cilvēku labvēlis, simbolizēja aizsardzību, auglību un it īpaši – gaismu nakts vidū.

Tad parādījās neskaitāmas Mēness dievietes, piemēram, Hekate, Selēna, Artemīda, Ištara... Sievietes "jaunavas", kuras atbrīvotas no visām laulības saitēm, pielūdz Mēnesi, izmanto uguni un ūdeni, kailas piekopj rituālus, kļūstot par šī kulta priesterienēm.

○ ŠAMAŅI

Kopš senatnes ir pastāvējuši dažādi rituāli, kas cieši vieno cilvēku ar kosmosu, ar dabiskajiem cikliem un tāpat ar Mēnesi, – šamanisms. Tas sevī ietver dažādu kultūru zīmogu, kurās tas dzimis, un iekļauj savā tehnikā un garīgajos rituālos cilšu stāstus un mītus. Tā spēks ir pasaļu savienošanā – fiziskās pasaules, kurā mēs attīstāmies, un smalko pasaļu, kas mūs ieskauj. Visas civilizācijas kādu brīdi ir bijušas tā liecinieces, dažas to ir pārņēmušas kā savu sabiedrības līdzsvara augsni, citas to aizstājušas ar dogmatiskākām reliģiskām praksēm. Bet no Sibīrijas ziemeļu mežiem, kur šamanisms ienāca no tālajām Āfrikas vai Amerikas zemēm, šamaņa tēls joprojām ir piekļuves punkts neredzamajam, kanāls starp zemes un kosmiskajiem spēkiem. Izmantojot savus ekstātiskos ceļojumus un transa stāvokļus, šamanis dziedina dvēseles un ķermeņus. Šādas garīgās attiecības ar dabu bija druīdiem un druīdu priesterienēm, kam bija būtiska loma ķeltu kultūrā. Kopš arhaiskās ēras laikiem šamanisms ir ieguvis dažādas nokrāsas. Tomēr joprojām pastāv kopīgi elementi, tādi kā "pasaules koks" vai "kosmiskais kalns", kas veido saikni starp apakšējo un augšējo pasauli. Tas izmanto zvaigžņu un planētu stāvokli, īpaši Lielā Lāča, un, protams, arī Mēness. Šis *axis mundi* jeb pasaules ass ir universāla ticība, kas pataina no Mēness cikla savas divas enerģijas kustības – augšanu un dilšanu (Pilnmēness un Melnais Mēness). Šajā pasaules kokā atrodama arī lunārā simbolika, īpaši Sibīrijā, kur tas, tāpat kā Mēness, iemiesoja auglību, iniciāciju un dzīves-nāves ciklu. Vai arī Asīrijā, kur pusmēness ir Mēness dieva attēlojuma motīvs. Koks ir lunāro kultu un to dieviešu alegorijas.

Mēness savas apaļās formas dēļ bieži ir sastopams arī Amerikas pamatiedzīvotāju medicīnas aplī – tā pamatā ir šamaņu rituāli, bet tas pārklājas ar lunāro ciklu. Tas ir apaļš kā Pilnmēness, sadalīts vairākās fāzēs un sastāv no četriem galvenajiem virzieniem: uz ziemeļiem Jauns

Mēness, uz dienvidiem Pilnmēness, uz rietumiem pēdējais ceturksnis, uz austrumiem pirmais ceturksnis. Tas attēlo četrus elementus, četrus dzīves posmus un bezgalīgo atdzimšanu – visas tēmas, kas atrodas Mēness ciklā.

Bungas, kas sitas kā sirds un izsauc maģisku spēku, kurš mūs aiznes prom, lai atklātu bezgalīgus līmeņus, ir ceļojumu un šamanisko rituālu instruments. Bungas ir veidotas no koka – pasaules koka simbola – un nostieptas ādas; to bālums un arī forma nepārprotami atgādina sudrabaino spīdekli. Dažās kopienās, piemēram, sāmu, tās ir rotātas ar Mēness vai Saules zīmējumiem.

Mūsdienās šamanisms ir izplatīts Rietumos un daudzi, īpaši sievietes, joprojām strādā ar savu cikliskumu un saikni ar dabu. Pēc amerikāņu lektores un šamanistes Vikijas Noblas teiktā, katru mēnesi, kad sieviete asiņo, notiek "šamaniskā dziedināšana", kas realizējas, attīrot pagātņi. Šī asiņošana tiek uztverta kā nepieciešama nāve, kā pārvēršanās, ko spēj tikai sievietes un Mēness cikls. Mēs jūtam, ka asinīs verd paslēpta dimensija, un šie "mēneši" mūsos pamodina svētas vibrācijas. Dziednieciskie rituāli tiek pārnesti uz šamaniskajiem apļiem, kas apvienojas lielo lunāro fāžu laikā – Jaunā Mēnesī un Pilnmēnesī. Ja šis aicinājums mums liek vibrēt, mums jāprot tajā ieklausīties. Rituālu veikšana šādos brīžos var būt pirmais solis šajā ceļā, jebkurā gadījumā tas ir atklājums mūsu spējām konkrētā veidā savienoties ar Visumu.

○ RAGANAS

Šis vārds tiek izčukstēts vienā elpas vilcienā. Tas pats par sevi ietver rituālu. "Ragana" bija un būs tas pirmatnējais, kas palicis cilvēcē. Pirmatnīgums, kurā nav nekā dēmoniska vai barbariska; drīzāk tajā ir brīvība, atbrīvošana, spēja uzņemties atbildību pašai par sevi un dzīvot saskaņā ar dabas likumiem.

No mūsu bērniības grāmatu zīmējumiem, kur ragana tika attēlota neglīta vai nežēlīga, līdz pat mūsdienīgiem pašatbildīgu feministu tēliem ragana kutina kolektīvo iztēli. Kad to pieminam, mēs domājam par sievieti, kura nakts vidū skraida pa pļavu vai, sagrabusi savu slotaskātu, piekopj savādus rituālus. Tās satiekas esbata laikā katrā Pilnmēnesī vai arī sabata ceremonijās, kas ir aizgūtas no dionīsijām, kurās tika pielūgts

ragains dievs, kas viduslaikos pieņēma velna seju. Tādēļ Mēness ir kļuvis par raganu atribūtu tāpat kā katls, burvju augi un melnais kaķis.

Bet šo folklorizējušos tēlu nevar aplūkot, nepieminot raganu medības un asinis, kas gadsimtiem ilgi plūda pār Rietumu zemēm. Šis feminicīds ir dzimis no naida pret sievietēm. Sens naidis, kas radās no 1. Mozus grāmatas, kur leva, pirmās vainas nesēja, pēc būtības padara sievietes ļaunas. Pretēji izplatītajam uzskatam viduslaikos vēl nenotika masveida vajāšanas, kuras risinājās vēlāk un ieguva biedējošus apmērus laikā no 16. gs. beigām līdz pat 18. gs. sākumam. Sabiedrībai bija jābūt gatavai pieļaut šādas darbības, gatavai pieņemt pilnīgu antifeminismu, kas balstījās uz vēlmi šķirt visnabadzīgākos laikā, kad notika sacelšanās un bija jāatņem vara šīm būtnēm, uzskatot tās par zemākām, – tā tad tieši sievietēm. Raganībā tika apsūdzētas zemnieces, dziednieces – galvenokārt tās, kas bija gados, un tās, kuras nebija vīrieša aizgādībā. Sabiedrībā tika uzskatīts, ka viņu neatkarība rada apdraudējumu, kas jānovērš par katru cenu. Neatkarības būtība ir izteikta šajos vārdos: ragana – gudra – vecmāte. Vēršanās notika pret raganām, jo viņām bija zināšanas par ārstniecības augiem un bieži viņas bija vienīgās, īpaši lauku apvidos, kas spēja dziedēt kaites. Tā bija universitāte, kas, gribēdama piešķirt likumīgu statusu medicīnai, atņēma to sievietēm-zinātājām, lai viņām ierādītu vietu vīriešu pakļautībā. Tāpēc nekas cits neatlika kā vien likt tām nozust, apklusināt to balsis, sadedzināt to ķermeņus. Spēcīga mutvārdu raganu kultūra, par spīti nežēlīgajai apspiešanai, ir izdzīvojusi gadsimtiem ilgi. Saules dieva un Mēness dievietes kultā parādījās jauni rituāli, kas deva iespēju šīm pagāniskajām zināšanām neizzust. Tādēļ Mēness, tā cikli un fāzes joprojām bija nozīmīgi orientieri, kas norādīja uz rituāla izpildīšanas brīdi un enerģētisko darbu.

Mūsdienās ap šo parādību veidojas jauns garīgums, kas apvieno paļaušanos uz dabas elementiem, sieviešu varas atgūšanu un politisko apziņu. Kopš 20. gs. sākuma lielākoties anglosakšu zemēs veidojās strāvojums ar nosaukumu *Wicca*. Pastāv vairāki atzari, bet visi balstās uz pagānu tradīcijām, iestājoties par atgriešanos pie dabas, savienošanos ar tās elementiem un brīvības praktizēšanu. Sievietes šajā savas personiskās varas atgūšanā no jauna iekļāva raganas tēlu. Sieviete izvēlas

nevis veidot sevi pretstatā vīrišķajam, bet drīzāk līdzsvarot abas polaritātes, kas atrodas visās būtnēs un visās lietās.

Ja izprotam, ka mūsu rūpes par sevi un savu labsajūtu ir savienības solījums ar Zemi, kas mūs nes, tad vairāk nekā jebkad apzināties, ka raganai ir nozīmīga loma mūsu sistēmā, kuru ir smagi skārusi ekoloģiskā katastrofa. Ar sapratni par dabas cikliem viņa bez mitas ienirst savos dziļumos, lai austu saites starp Māti Zemi un Mēnesi. Viņa rada attiecības ar pamatpasauli, kas veidotas no cieņas, patiesas apmaiņas, un iemieso iekšējās ekoloģijas jēdzienu.

